

Chiến thắng trước hành vi chiếm đoạt nhãn hiệu: Hành trình PINDUODUO giành lại thương hiệu tại Lào bằng thủ tục hủy bỏ do dụng ý xấu

Nhiều quốc gia tại Đông Nam Á áp dụng nguyên tắc “nộp đơn đầu tiên” trong bảo hộ nhãn hiệu. Tại Lào, bên nộp đơn đăng ký nhãn hiệu sớm hơn nhìn chung sẽ được ưu tiên, bất kể họ đã từng sử dụng nhãn hiệu đó trên thực tế hay chưa. Quy định này có thể tạo ra khoảng trống pháp lý lớn khi các đối tượng cơ hội tiến hành đăng ký nhãn hiệu tại địa phương đối với các thương hiệu nổi tiếng quốc tế trước khi chủ sở hữu thực sự của chúng tiếp cận thị trường.

Tuy nhiên, một quyết định đáng chú ý gần đây của Cục Sở hữu Trí tuệ Lào (DIP) đã khẳng định rằng nguyên tắc nộp đơn đầu tiên không phải là lá chắn tuyệt đối cho các hành vi đăng ký cơ hội. Được đại diện bởi **Công ty TNHH Dịch vụ Sở hữu Trí tuệ KENFOX (Lào)**, chủ sở hữu đích thực của gã khổng lồ thương mại điện tử toàn cầu - **Shanghai Xunmeng Information Technology Co., Ltd.** - đã hủy bỏ thành công hiệu lực đăng ký nhãn hiệu “PIN DUO DUO, hình” được xác lập trên cơ sở chiếm dụng trái phép, qua đó gửi đi một thông điệp rõ ràng rằng Lào sẵn sàng áp dụng và thực thi các chuẩn mực pháp lý nhằm chống lại các đăng ký nhãn hiệu được thực hiện với dụng ý xấu.

Bối cảnh

Vụ việc liên quan đến đăng ký nhãn hiệu dưới đây tại Lào:

Nhãn hiệu:		
Số đăng ký:	53071	ngày cấp 09/2022
Số đơn:	46059	ngày cấp 19 July 2021
Nhóm:	35, 42	
Chủ sở hữu:	LI GAIXIANG (Xinjiang Province, China)	

Shanghai Xunmeng - đơn vị vận hành nền tảng **Pinduoduo** - cho rằng nhãn hiệu đăng ký tại Lào nêu trên đã được nộp khi chưa được sự cho phép và đã sao chép các yếu tố mang tính phân biệt trong nhãn hiệu của mình. Do đó, việc đăng ký này đã tạo ra một rào cản tiềm ẩn đối với hoạt động bảo hộ nhãn hiệu cũng như lợi ích kinh doanh của công ty tại Lào và khu vực Đông Nam Á nói chung.

Chứng cứ và Lập luận

Để yêu cầu hủy bỏ hiệu lực văn bằng bảo hộ, bên yêu cầu (**Shanghai Xunmeng**) phải chứng minh được rằng nhãn hiệu bị tranh chấp không phải là một sáng tạo độc lập, hợp pháp, mà là sự sao chép có chủ ý từ một nhãn hiệu đã được biết đến rộng rãi. Các tài liệu chứng cứ được đệ trình tập trung vào các điểm mấu chốt sau:

- **Thứ nhất, Shanghai Xunmeng có quyền có trước và lợi ích hợp pháp đối với nhãn hiệu PIN DUO DUO.** Các chứng cứ về đăng ký trước, việc sử dụng trước, hoạt động thương mại, mức độ nhận biết của công chúng và sự hiện diện của thương hiệu đã được viện dẫn nhằm chứng minh rằng nhãn hiệu PIN DUO DUO đã được gắn liền với Shanghai Xunmeng trước thời điểm nộp đơn đăng ký nhãn hiệu bị tranh chấp tại Lào.
- **Thứ hai, nhãn hiệu bị tranh chấp đã sao chép các yếu tố thị giác cốt lõi trong nhãn hiệu của Shanghai Xunmeng.** Sự tương tự giữa hai nhãn hiệu không chỉ dừng lại ở yếu tố chữ. Đăng ký bị tranh chấp còn thể hiện các ký tự, bố cục, yếu tố hình và tổng thể trình bày giống hệt hoặc về cơ bản là giống hệt với nhãn hiệu của Shanghai Xunmeng. Mức độ sao chép này củng cố lập luận rằng việc đăng ký không phải là sự trùng hợp ngẫu nhiên.
- **Thứ ba, việc sử dụng hoặc đăng ký nhãn hiệu bị tranh chấp có khả năng gây nhầm lẫn cho người tiêu dùng hoặc tạo ra sự liên tưởng sai lệch.** Do sự trùng lặp hoặc tương tự đến mức gây nhầm lẫn giữa hai nhãn hiệu, người tiêu dùng có thể có cơ sở để cho rằng chủ đăng ký có mối liên hệ thương mại, được cấp phép, được ủy quyền hoặc có quan hệ liên kết với Shanghai Xunmeng.

- **Thứ tư, các tình tiết xung quanh việc nộp đơn cho thấy rõ dụng ý xấu.** Việc không có sự đồng ý của chủ sở hữu thực sự, kết hợp với hành vi sao chép các yếu tố mang tính phân biệt trong nhãn hiệu của bên yêu cầu, là cơ sở để kết luận rằng nhãn hiệu bị tranh chấp được nộp nhằm chiếm đoạt uy tín thương mại (goodwill) thuộc về một bên khác.

Shanghai Xunmeng lập luận rằng việc sao chép gần như nguyên vẹn bộ nhận diện thị giác của nhãn hiệu chỉ có thể được lý giải là nhằm khai thác uy tín và lợi thế thương mại sẵn có của thương hiệu PINDUODUO. Hành vi như vậy cấu thành việc nộp đơn đăng ký nhãn hiệu với dụng ý xấu và làm phương hại đến mục tiêu bảo vệ người tiêu dùng.

Quyết định và lập luận của Cục Sở hữu trí tuệ Lào

Ngày 06 tháng 3 năm 2026, Cục Sở hữu trí tuệ Lào đã ban hành Quyết định số 579/DIP, chấp nhận yêu cầu [hủy bỏ đăng ký nhãn hiệu](#). Quyết định kết luận rằng:

- Bên yêu cầu hủy bỏ đã cung cấp đầy đủ chứng cứ chứng minh mức độ nhận biết rộng rãi của nhãn hiệu PINDUODUO cũng như quyền có trước của mình đối với nhãn hiệu này.
- Nhãn hiệu bị tranh chấp chứa các ký tự, bố cục và thiết kế giống hệt với nhãn hiệu của bên yêu cầu hủy bỏ, dẫn đến nguy cơ gây nhầm lẫn rõ ràng cho công chúng.
- Việc nộp đơn đăng ký nhãn hiệu như vậy cấu thành hành vi nộp đơn với dụng ý xấu theo các Điều 23 và 44 của Luật Sở hữu trí tuệ Lào, qua đó là căn cứ để hủy bỏ hiệu lực đăng ký nhãn hiệu.

Bằng việc hủy bỏ hiệu lực đăng ký nêu trên, Cục Sở hữu trí tuệ Lào khẳng định rằng quyền ưu tiên theo nguyên tắc “nộp đơn đầu tiên” không bảo vệ chủ đăng ký trong trường hợp chủ thể này cố ý sao chép một nhãn hiệu đã được biết đến rộng rãi.

Ý nghĩa đối với các Chủ sở hữu Thương hiệu Quốc tế

1. **Nộp đơn sớm vẫn là chiến lược phòng ngừa hiệu quả nhất.** Do Lào là quốc gia áp dụng nguyên tắc “nộp đơn đầu tiên”, các chủ sở hữu thương hiệu nên nhanh chóng nộp đơn [đăng ký nhãn hiệu](#) nhằm tránh nguy cơ bị các chủ thể đăng ký với dụng ý xấu nộp đơn trước. Mặc dù thủ tục hủy bỏ hiệu lực đăng ký nhãn hiệu là một biện pháp có thể được sử dụng, thủ tục này đòi hỏi chứng cứ, thời gian và chi phí. Vì vậy, chiến lược hiệu quả nhất vẫn là nộp đơn đăng ký nhãn hiệu tại Lào càng sớm càng tốt, đặc biệt là trước khi ra mắt sản phẩm, chỉ định nhà phân phối, đàm phán nhượng quyền, triển khai chiến dịch tiếp thị hoặc mở rộng hoạt động kinh doanh vào thị trường địa phương.
2. **Sự giống hệt hoặc tương tự ở mức độ cao có thể là căn cứ để xác định [dung ý xấu](#).** Trường hợp [nhãn hiệu bị tranh chấp](#) sao chép không chỉ yếu tố chữ mà còn cả yếu tố hình, bố cục, cách thể hiện, phong cách trình bày và ấn tượng thương mại tổng thể của nhãn hiệu thuộc về chủ thể khác, hành vi sao chép đó có thể được xem là chứng cứ quan trọng chứng minh dụng ý xấu. Trong các trường hợp như vậy, vấn đề không chỉ là liệu hai nhãn hiệu có tương tự hay không, mà còn là liệu đăng ký bị tranh chấp có dấu hiệu được hình thành từ việc sao chép nhãn hiệu của chủ sở hữu hợp pháp hay không. Vụ việc này, cùng với các quyết định trước đó như vụ hủy bỏ nhãn hiệu Siam Kubota, cho thấy Cục Sở hữu trí tuệ Lào sẽ xem xét chứng cứ về dụng ý xấu và nguy cơ gây nhầm lẫn cho người tiêu dùng khi đánh giá các yêu cầu hủy bỏ hiệu lực đăng ký nhãn hiệu.
3. **Chứng cứ về danh tiếng và mức độ nhận biết trước đó vẫn giữ vai trò quan trọng.** Các chủ sở hữu thương hiệu nước ngoài không nên mặc nhiên cho rằng danh tiếng quốc tế của nhãn hiệu sẽ tự động đủ để vô hiệu hóa một đăng ký tại nước sở tại. Tuy nhiên, chứng cứ về các đăng ký trước, việc sử dụng thương mại, sự hiện diện trực tuyến, hoạt động quảng cáo, mức độ xuất hiện trên truyền thông, nhận thức của người tiêu dùng và kế hoạch mở rộng kinh doanh có thể có ý nghĩa quan trọng trong việc chứng minh rằng chủ đăng ký đã biết hoặc phải biết về sự tồn tại của nhãn hiệu có trước.
4. **Các đăng ký với dụng ý xấu có thể bị hủy bỏ.** Luật Sở hữu trí tuệ Lào cho phép hủy bỏ hiệu lực các nhãn hiệu được đăng ký với dụng ý xấu. Đây là cơ sở pháp lý quan trọng để chủ sở hữu thực sự của nhãn hiệu yêu cầu loại bỏ các đăng ký được xác lập nhằm chiếm dụng quyền hoặc khai thác trái phép uy tín thương mại của người khác.

5. **Không sử dụng cũng có thể là một căn cứ hủy bỏ độc lập.** Các nhãn hiệu đã đăng ký nhưng không được sử dụng tại Lào trong thời hạn năm năm cũng có thể bị hủy bỏ hiệu lực trên cơ sở không sử dụng. Vì vậy, việc theo dõi các đăng ký tại địa phương và hành động kịp thời có thể giúp ngăn chặn các chủ thể chiếm dụng nhãn hiệu sử dụng đăng ký của họ để cản trở việc gia nhập thị trường của chủ sở hữu hợp pháp.

Kết luận

Việc hủy bỏ hiệu lực Giấy chứng nhận đăng ký nhãn hiệu số 53071 đối với nhãn hiệu “PIN DUO DUO” và hình cho thấy Cục Sở hữu trí tuệ Lào sẵn sàng xử lý các đăng ký nhãn hiệu được xác lập với dụng ý xấu trong trường hợp chứng cứ cho thấy có **hành vi sao chép** và nguy cơ gây nhầm lẫn.

Quyết định này cũng củng cố một nguyên tắc quan trọng: mặc dù Lào coi trọng việc xác lập quyền thông qua đăng ký nhãn hiệu, hệ thống “nộp đơn đầu tiên” không bảo vệ các đăng ký được xác lập thông qua việc chiếm dụng nhãn hiệu hoặc lợi thế thương mại của chủ thể khác.

Đối với các chủ sở hữu thương hiệu quốc tế, vụ việc này mang lại cả cảnh báo lẫn bài học thực tiễn. Nộp đơn sớm vẫn là biện pháp thiết yếu; tuy nhiên, trong trường hợp một đăng ký với dụng ý xấu đã được xác lập bởi một chủ thể không liên quan, thủ tục hủy bỏ hiệu lực được chuẩn bị kỹ lưỡng và được hỗ trợ bởi hệ thống chứng cứ thuyết phục vẫn có thể là một biện pháp khắc phục hiệu quả.